

Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

7. ročník, školský rok 2014/15

Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)

Megjegyzés: a monotematikus rész kérdéseit * jelöltük meg

1.* A kőkort három korszakra osztjuk - őskorszak, középső kőkorszak és újkőkorszak. Írd le a korszakok tudományos megnevezését.

2.* Szlovákia területén több emberi csontvázleletet találtak. A csontleletek melyik két Homo családba sorolhatók?

3.* Sorolj fel négy jellegzetesen nagytestű állatot (emlőst) amelyek a későbbi negyedkorban éltek az ember jelenlétében.

4.* Az alábbi lehetőségek közül válaszd ki, mit ábrázolt az őskorban a vénusz szobor. Milyen értékű - koronában mérve - pénzérmén volt látható az egyik őskori vénusz?

- a) bolygó modellje
- b) nő modellje
- c) totem állatmodell

5.* Az alábbi fogalmak közül válaszd ki azokat, amelyek jellemzőek az őskorszakra és azokat amelyek jellemzőek az újkőkorszakra. A válaszárvre csak s sorszámokat írd le.

- 1) csiszoltkő eszközöket használtak
- 2) ideiglenes hajlékok építése
- 3) a vadászattal és gyűjtögetéssel szerzett élelem
- 4) hosszú nagy hajlékok építése
- 5) a művészet első megnyilvánulásai
- 6) kerámiaedények készítése

6.* Az alábbi mondatban találd meg a két hibát és javítsd ki. A vastagon szedett szó helyes, és nem lehet kijavítani.

*Dobu **medenú**, (rézkorszakot) ktorá trvala približne od 3 500 r. pred K. až po 1 500 r. pred K., nazývame odbornými pojmami chalkopyrit a eneolit.*

7.* Állítsd megfelelő időrendi sorrendbe az alább felsorolt fémeket, úgy, ahogy az ember ezeket eszközök készítésére kezdte használni.

bronz, réz, kő, vas

8.* Az archeológusok az egyik lelőhelyen Kr. e. 14. századból származó bronz ékszer és Kr. e. 16. századból való kést találtak. Melyik lelet volt az idősebb?

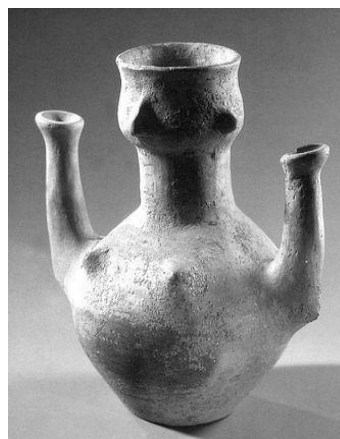
9.* Magyarázd meg az urnamező fogalmát

10.* Sorold a válasszíven található évszámokhoz, az őskorszak területünkhöz kapcsolódó megfelelő időszakát.

11.* Az alábbi ábrán látható régészeti leleteket sorold ahhoz a helyhez, ahol ezeket fellelték. A válszívra írd a helyes betű és számpárokat.

1

2

3

4

a) Svodín (Szógyén)

b) Bratislava (Pozsony)

c) Nižná Myšľa (Alsómislye)

d) Chorvátsky Grob - Horvátgurab

12.* Mi látható a mellékelt ábrán? Szlovákia melyik régiójához kapcsolódik ez a híres lelet?

13.* Állítsd párba az alábbi fogalmakat. A válszívre írd le a helyes szám- és betűpárost.

a) Kisvárad	1) őskori festmények
b) Szőgyén	2) temetkezőhely
c) Myšia hôrka	3) vénusz
d) Domica	4) kőfalak
e) Ragyolc	5) rondella

14.* A nyolcírányú rejtvényben találd meg a területünkön tartózkodó keltákkal kapcsolatos négy kifejezést.

W	I	U	V	B	K	E	L
N	O	N	N	O	S	S	O
Q	A	P	R	G	U	I	L
I	C	Y	P	U	D	A	M
D	G	C	U	I	Z	B	N
R	A	S	U	T	D	Y	M
A	C	R	H	F	J	U	K
B	D	P	I	E	C	T	M

15.* Olvasd el az alábbi szöveget és javítsd ki az öt hibás részt. A vastagon szedett szavak helyesek és nem változtathatók/javíthatók. A válszívre írd a hibás adatot és írd hozzá a helyes választ.

*Rímsky spolucisár **Marcus** Antonius, vládnuci v rokoch 161 – 180 po Kr., viedol rímske légie do boja proti Narkomanom a Kvádom, čo boli keltské kmene žijúce na území dnešného Slovenska a Česka. Počas svojej výpravy na brehu rieky Váh písal svoje filozofické úvahy.*

16. A szlovákok elődei a Kárpát-medencébe történő letelepedésük után is megtartották eredeti életmódjukat. Állítsd párba az alább felsorolt fogalmakat.

a) veča	1) földbe vájt faépítmény
b) zemnica	2) erdei méhészet
c) brtníctvo	3) a törzs legényembereinek gyülekezete

17. Olvasd el az alábbi szemelvényt és írd a nagybetűk helyére a hiányzó szavakat. Hogy nevezik ezt a történelmi dokumentumot?

Ked' Slovakia s vojskom zaútočili proti ...A..., kupec menomB..., národnosťou....C....., postupoval s nimi vo vojsku.

18. Állítsd időrendi sorrendbe Nagy Morávia uralkodóit. Melyikük uralkodott a leghosszabb ideig?

19. 2013 –ban Szlovákia és a környező országok is megemlékeztek egy jelentős esemény 1150. évfordulójáról. Mi volt ez a jelentős esemény?

20. Sorold a korai Magyar állam meghatározó személyiségeit jellemzésükhöz. A válaszíven a betűkből és a számokból alkoss megfelelő párokat.

A) Géza	1) szláv származású főúr, aki segítette a pogány felkelést leverni
B) Koppány	2) az eredeti neve Vajk volt
C) István	3) magyar főherceg, aki 997-ben halt meg
D) Poznan	4) Árpád-házi, aki meg akarta szerezni a Magyar állam feletti uralmat

21. A Nyitrai Fejedelemség Nagy-Morávia megszűnése után is megőrizte tradícióját. A Magyar állam magalakulása után is bizonyos mértékben megtartotta önállóságát, melyet az első magyar uralkodók elismertek és fel is használtak.

- a) Hogy nevezték a Nyitra-vidéket a 10. és a 11. században?
- b) Sorolj fel legalább három nyitrai székhelyű Árpád-házi uralkodót.
- c) Melyik király és melyik évben szüntette meg Nyitra önállóságát?

22. Az alábbi mondatban találd meg és javítsd ki az öt hibát. A vastagbetűs szavak helyesek és ezeket nem lehet kijavítani.

*Medzi **najstaršie** zachované písomné pramene z nášho územia patrí Nitriansky breviár z prelomu 10. a 11. storočia, ktorý vznikol v **benediktínskom kláštore** v Diakovciach a tzv. Zovorská listina z roku 1114.*

23. Olvasd el a korabeli szemelvényt, majd válaszolj a kérdésekre.

A nech aj Vaša Svätosť vie, že po návrate do Uhorska sme našli nie Uhorsko, ale zúboženú a rozvrátenú krajinu s rozkradnutými kráľovskými príjmami, takže ani za najbližších 15 rokov nedokážeme splatiť naše dlhy, do ktorých sme sa dostali kvôli našej svätej púti, ale ani prinavrátiť naše kráľovstvo do niekdajšieho stavu.

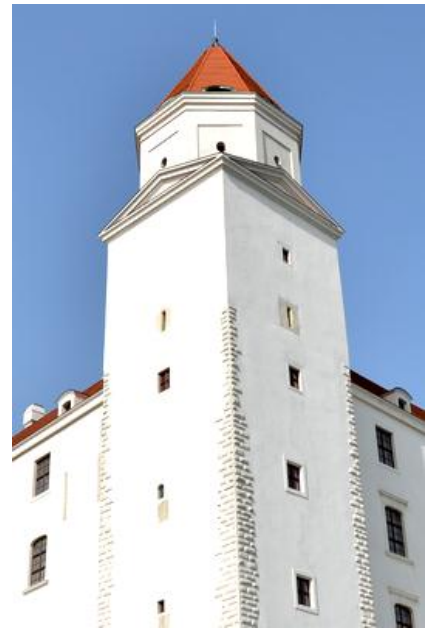
- a) Nevezd meg azt a magyar királyt, aki megírta a pápának ezt a levelet.
- b) Melyik évben játszódott le a keresztes hadjárat, az ún. „szent zarándoklat“
- c) A történetírás hogyan értékeli a szóban forgó király uralkodását? Pozitívnak vagy negatívnak tartja?

24. A középkorra jellemző volt, hogy a magaslatokra kővárakat építettek. De kezdetben az erődítményeket csupán fából és földből építették. Ezen azonban történelmünk egyik legtragikusabb eseménye változtatott.

a) Milyen eseményről van szó?

b) Sorolj fel Szlovákia területén található három olyan várat, melyet az említett eseményt megelőzően kőből építettek.

c) A mellékelt ábrán melyik vár része látható?

25. Olvasd el az alábbi szemelvényt és válaszolj a kérdésekre.

*Martinko! máš už moju prísahu,
máš s ňou všetko, čo si žiadal;
ohľadov bočných nemalú váhu
duch tvoj mladistvý prevládal:
ty dieťa a kvet mojej milosti,
tvoj lós na tvojej zrie zmužilosti,
môj si ty, chlape! sem ruku!
Za slávu moju, za vence tvoje
poletíš so mnou v posvätné boje
v mojom strašnom Čiernom pluku!*

a) Írd le a király nevét, aki Martint a híres fekete seregébe verbuválta.

b) Melyik főnemesi családból származott ez a király?

c) Ez a király Pozsonyban (Bratislava) jelentős tanintézményt alapított. Írd le a tanintézmény megnevezését.

d) A király halála után a fia lett Magyarország uralkodója?

Autori: PhDr. Anna Mydlová, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský

Recenzent: PhDr. Ľudovít Marci, CSc.

Preklad. Ing. Veronika Zsideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2015

Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Slovník - szótár

Štvrťohory - negyedkor

Med' - réz

Nástroje - eszközök

Nitriansky Hrádok - Kisvárad

Svodín - Szógyén

Radzovce - Ragyolc

Veľmož - főúr

Veľkonieža - főherceg

Nitriansko - Nyitra-vidék